

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 12 Ιανουαρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή, Μέλος και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την από 4.12.2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1732/6.12.2022 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...Ο.Ε.» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στα ..., οδός ...αριθ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..., ΟΤΑ α' βαθμού (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στην ..., οδός ... αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», κατοίκου ..., οδός ... (εφεξής ο «παρεμβαίνων»).

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης με αριθμό .../2022 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (Θέμα 1^ο), δυνάμει της οποίας επικυρώθηκε το Πρακτικό 1.2 της Επιτροπής του διαγωνισμού, κατά το μέρος που με την άνω απόφαση έγιναν δεκτές οι εξηγήσεις του οικονομικού φορέα «...» και αναδείχθηκε ο τελευταίος προσωρινός ανάδοχος της σύμβασης.

Με την παρέμβασή του ο άνω παρεμβαίνων ζητά την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017 με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο ποσού 6.593,82€, όπως αυτό υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσού 1.318.763,69€, χωρίς Φ.Π.Α.

2. Επειδή δυνάμει διακήρυξης, εγκριθείσας με την υπ' αριθμό .../2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου του έργου με τίτλο «...» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.318.763,69€ χωρίς ΦΠΑ (και 1.635.266,97€ με ΦΠΑ), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Το αντικείμενο του έργου αφορά σε εργασίες αγροτικής οδοποιίας μήκους 12.571,23 μ σε Δ.Δ. του ... επί των αγροτικών δρόμων που φαίνονται στην οριζοντιογραφία του έργου. Το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις .../.../2022 με μοναδικό ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο προκείμενος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 23/8/2022 και ως ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης αυτών η 29/8/2022. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν εννέα (9) οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και ο παρεμβαίνων, οι οποίοι κατέταγαν κατά σειρά μειοδοσίας ως εξής: 1. ... (παρεμβαίνων) 56,21%, 2. ...Ε.Ε (προσφεύγουσα) 36,33%, 3. ...32,76%, 4. ... 31,52%, 5. ... Α.Ε. 22,30%, 6. Α. ... Ο.Ε. 21,05%, 7. ... ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 15,13%, 8. ...Α.Τ.Ε.Β.Ε. 13,59%, 9. ... ΑΤΕ 8%. Με την υπ' αριθ. πρωτ. .../...πρόσκληση που κοινοποιήθηκε διά της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού στις 17/10/2022, η αναθέτουσα αρχή κάλεσε, σύμφωνα με το άρθρο 4.1.η της διακήρυξης, τους δύο πρώτους σε σειρά μειοδοσίας οικονομικούς φορείς, ήτοι την προσφεύγουσα και τον παρεμβαίνοντα να εξηγήσουν την προσφερόμενη από αυτούς τιμή εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης και τούτο διότι οι οικονομικές προσφορές τους παρουσίαζαν απόκλιση άνω των (10) δέκα ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο των παραδεκτών προσφορών. Η προσφεύγουσα και ο παρεμβαίνων ανταποκρίθηκαν στην άνω πρόσκληση και υπέβαλαν εμπροθέσμως, στις 3/11/2022 και στις 5/11/2022 αντίστοιχα, εξηγήσεις επί των οικονομικών προσφορών τους. Η Επιτροπή του διαγωνισμού με το Πρακτικό 1.2 έκρινε ως επαρκείς τις παρασχεθείσες εξηγήσεις τόσο της προσφεύγουσας όσο και του παρεμβαίνοντος. Ειδικότερα, ως προς την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος στο Πρακτικό της Επιτροπής

διαλαμβάνονται τα ακόλουθα: «....Α. Εξέταση των εξηγήσεων της «...: Ο οικονομικός φορέας κατέθεσε εμπρόθεσμα εξηγήσεις για την ασυνήθιστα χαμηλή οικονομική προσφορά του: α) Τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου εκτέλεσης του έργου τα οποία αιτιολογούν πλήρως το προσφερόμενο εργολαβικό τίμημα. Οι εξηγήσεις που δίνονται αναφέρουν αναλυτικά: 1. Τεχνική έκθεση κατασκευής του έργου, 2. Πίνακα Προϋπολογισμού μελέτης, Προσφοράς, Κόστους, 3. Το έμμεσο κόστος, 4. Το άμεσο κόστος, 5. Το κέρδος της εταιρείας, 6. Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου, 7. Οργανόγραμμα κατασκευής του έργου, 8. Μηχανολογικό εξοπλισμό της εταιρείας και προσωπικού που θα απασχοληθεί στο έργο, 9. Παραρτήματα, β) Την συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89 του Ν. 4412/2016. γ) Την συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131 του Ν.4412/2016, περί υπεργολαβίας. Τα παρεχόμενα στοιχεία εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο του κόστους που προτείνεται και η επιτροπή κρίνει δεκτή την προσφορά της ...». Το ως άνω Πρακτικό 1.2 επικυρώθηκε με την .../2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία έγιναν δεκτές οι εξηγήσεις των δύο πρώτων σε σειρά μειοδοσίας συμμετεχόντων, ήτοι της προσφεύγουσας και του παρεμβαίνοντος και αναδείχθηκε ο τελευταίος προσωρινός ανάδοχος με μέση έκπτωση 56,21%. Κατά της απόφασης αυτής προσωρινής κατακύρωσης στρέφεται ο προσφεύγων και ζητά την ακύρωσή της για τους λόγους που αναπτύσσονται στην υπό εξέταση προσφυγή.

3. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικείμενου της σύμβασης (έργο), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και δη του Βιβλίου Ι αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Επειδή η προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθώς η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 24/11/022 και η προσφυγή

κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις .../.../2022, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση, ενώ επίσης ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι ηλεκτρονικώς υπογεγραμμένη.

5. Επειδή η προσφεύγουσα, η οποία έχει καταταγεί δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας μετά τον παρεμβαίνοντα, θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της στο γεγονός ότι μη νομίμως, κατά τους ισχυρισμούς της, έγιναν δεκτές οι εξηγήσεις και η προσφορά του παρεμβαίνοντος, ο οποίος αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος, ματαιώνοντας την προσδοκία της ίδιας, εκ του γεγονότος ότι ήταν η αμέσως επόμενη στην σειρά μειοδοσίας, να αναδειχθεί ανάδοχος της σύμβασης.

6. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 της παρ. 1 του ν. 4412/2016, κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ την προσφυγή στις .../.../2022 στους συμμετέχοντες και θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, προκειμένου να λάβουν γνώση και να ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Επειδή, ο παρεμβαίνων άσκησε εμπροθέσμως στις 19/12/2022, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής (κατ' ακριβή διατύπωση κατά παρέκταση στην αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, δοθέντος ότι η λήξη της δεκαήμερης προθεσμίας συνέπιπτε με ημέρα εξαιρετέα, Σάββατο, .../.../2022), παρέμβαση δια της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης και με πρόδηλο έννομο συμφέρον, δοθέντος ότι με την προσφυγή προβάλλονται λόγοι κατά της αποδοχής της αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς του. Αβασίμως δε υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η παρέμβαση είναι εκπρόθεσμη λόγω υποβολής της μετά την 7η απογευματινή ώρα της τελευταίας ημέρας της νόμιμης δεκαήμερης προθεσμίας άσκησης της. Τούτο διότι από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 8 παρ. 2 και 15 της ΚΥΑ υπ' αριθ. 166278 περί «Ρυθμίσεων τεχνικών ζητημάτων που αφορούν στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) (ΦΕΚ Β' 2813/30-6-2021), η οποία εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού κατ' άρθρο 7 της

διακήρυξης, προκύπτει ότι η προθεσμία άσκησης της παρέμβασης λήγει *«όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν είναι επίσημη αργία ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη και ώρα 23:59:59»*. Σύμφωνα δε με τα στοιχεία του ηλεκτρονικού φακέλου του διαγωνισμού, η κρινόμενη παρέμβαση υπεβλήθη στις 19/12/2022 και ώρα 20:28:32.

8. Επειδή, με την .../2022 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίστηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε εμπρόθεσμα στις 19/12/2022 στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. τις απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν στους συμμετέχοντες. Επί των άνω απόψεων της αναθέτουσας αρχής και προς αντίκρουσή τους, ως και επί της ασκηθείσας παρέμβασης, η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 30/12/2022 το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό υπόμνημα (τιτλοφορούμενο ως παρέμβαση), το οποίο ωστόσο δεν λαμβάνεται υπόψη καθώς υποβλήθηκε εκπρόθεσμα, δηλαδή σε χρόνο πέραν της προβλεπόμενης αποκλειστικής πενθήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση των απόψεων (άρθρο 365 παρ. 1 εδ. τελευταίο του ν. 4412/2016). Ο παρεμβαίνων υπέβαλε στις 10/1/2023 το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό του υπόμνημα, το οποίο ομοίως δεν λαμβάνεται υπόψη ως εκπροθέσμως κατατεθέν, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία τους.

11. Επειδή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος που δέχθηκε ως επαρκείς τις εξηγήσεις της οικονομικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος, ενώ αυτές όφειλαν να απορριφθούν καθώς δεν είναι ικανοποιητικές, είναι αναληθείς, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένες, άλλως είναι τεκμηριωμένες λανθασμένα και στοχεύουν στην παραπλάνηση. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα με τους επιμέρους λόγους της προσφυγής πλήττει τις παρασχεθείσες εξηγήσεις του

παρεμβαίνοντος που σχετίζονται τόσο με το άμεσο όσο και το έμμεσο κόστος του έργου. Ως προς το άμεσο κόστος διατείνεται ότι έχουν υποκοστολογηθεί οι εργασίες που προβλέπονται στα Α.Τ. Α- 18.2, Β-29.2.2, Γ-1.2, Γ-2.2., Γ.5, Δ-8.1, καθώς και το κόστος μεταφοράς των υλικών στα Α.Τ. Α-18.2, Γ-1.2., Γ-2.2., Γ-5. Ως το προς το έμμεσο κόστος, η προσφεύγουσα προβάλλει πως, παρά το γεγονός ότι η αιτιολόγηση του παρεμβαίνοντος έχει γίνει με βάση το υπόδειγμα της Εγκυκλίου 9/2017 ΥΠΟΜΕΔΙ, υπάρχουν σαφείς παραλείψεις σε διάφορα πεδία της. Με τα δεδομένα αυτά, σύμφωνα και με τον επισυναπτόμενο στην προσφυγή πίνακα κόστους, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος είναι υποκοστολογημένη κατά το ποσό των 316.256,33 ευρώ, με αποτέλεσμα να εμφανίζει, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας πάντοτε, ζημία ύψους 240.137,66 ευρώ. Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι μη νομίμως έκανε δεκτή η αναθέτουσα αρχή την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, κατά το μέρος αυτής που ερείδεται – και δη ως προς το πλέον κοστοβόρο τμήμα της - στην οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε». Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι οικονομικές προσφορές της θυγατρικής εταιρείας έπρεπε να είναι ειδικά αιτιολογημένες και τούτο διότι στην πραγματικότητα πρόκειται για προσφορά του ίδιου του παρεμβαίνοντος μέσω της θυγατρικής του, κατά παράβαση των προβλεπόμενων στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις υποβληθείσες απόψεις της, οι οποίες φέρουν τη μορφή αποφάσεως (πρόκειται για την με αριθμό 302/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής) ζητά την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής. Γίνεται μνεία ότι στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή δεν απαντά στις κατ' ιδίαν αιτιάσεις της προσφεύγουσας, ως προς την φερόμενη υποκοστολόγηση των επίμαχων εργασιών, αλλά αρκείται στην διαπίστωση της προσβαλλόμενης απόφασης ότι οι εξηγήσεις του παρεμβαίνοντος κρίνονται επαρκείς.

13. Επειδή ο παρεμβαίνων αντιτείνει, απαντώντας στους επιμέρους λόγους της προσφυγής, ότι οι παρασχεθείσες εξηγήσεις του είναι πλήρως αιτιολογημένες, βασιζόμενες σε συγκεκριμένα στοιχεία κόστους και σε προσφορές που προσκομίζει για την προμήθεια των επίμαχων υλικών, καθώς και ότι η προσκόμιση προσφοράς από την θυγατρική του εταιρεία «...Α.Ε» δεν

συνιστά παραβίαση των άρθρων 88 και 89 του ν. 4412/2016 περί υποχρέωσης αιτιολόγησης των προσφερόμενων τιμών.

14. Επειδή, το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 του ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/09.03.2021) και ισχύει στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία που εκκίνησε μετά την .../.../2021, ορίζει τα εξής: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. [...] **5α.** Στις δημόσιες

συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων».

15. Επειδή, η διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣτΕ 352/2016, 53/2011, ΣτΕ 3669/2015, 5022/2012), ορίζει, σχετικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα, τα εξής: «Άρθρο 4: Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών/ Κατακύρωση/ Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστικές προσφυγές/Προσωρινή δικαστική προστασία 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού ...δ) Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο της ολόγραφης και αριθμητικής αναγραφής των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης και της ομαλής μεταξύ τους σχέσης, βάσει της

παραγωγής σχετικού ψηφιακού αρχείου, μέσα από το υποσύστημα. Για την εφαρμογή του ελέγχου ομαλότητας, χρησιμοποιείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού η μέση έκπτωση προσφοράς (Εμ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 95 και 98 του Ν. 4412/2016 ... η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας 'Επικοινωνία' του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας 'Επικοινωνία', ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του Ν. 4412/2016 Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως "εσωτερικό", προς έγκριση, μεταβιβάζοντας παράλληλα ξανά την αρμοδιότητα διαχείρισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στον αρμόδιο πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής. Η αποδοχή ή απόρριψη των

εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται στην απόφαση της επόμενης περίπτωσης (θ). Για την εξέταση των εξηγήσεων δύναται να συγκροτούνται και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 221 Ν. 4412/2016. ... 24.3 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος 'Οικονομική Προσφορά' περιέχει το αρχείο pdf, το οποίο παράγεται από το υποσύστημα, αφού συμπληρωθούν καταλλήλως οι σχετικές φόρμες και υπογράφεται, τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό ...».

16. Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4782/2021 προστέθηκε στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 η παρ. 5α, με την οποία εισήχθη, συγκεκριμένα ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, νομοθετικό τεκμήριο για την εμφάνιση μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές οι προσφορές εκείνες που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη του δέκα τοις εκατό (10%) από τον μέσο όρο του συνόλου των παραδεκτών προσφορών. Αναλυτικότερα, όπως επεξηγείται και στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021, με τις εν λόγω διατάξεις καθορίζεται ένα «*συνδυασμένο όριο έκπτωσης*» άνω του οποίου η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να καλέσει τον οικονομικό φορέα να αιτιολογήσει την προσφερόμενη τιμή και ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να υποβάλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτη και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Ειδικότερα, μετά τη θέσπιση του ανωτέρω ορίου έκπτωσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν διαθέτουν πλέον διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν εάν μία προσφορά που αποκλίνει κατά 10% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των λοιπών παραδεκτών προσφορών του διαγωνισμού εμφανίζεται κατ' αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά υποχρεούνται, κατά δεσμία αρμοδιότητα πλέον, να καλέσουν τον εν λόγω προσφέροντα για παροχή εξηγήσεων επί της προσφερθείσας τιμής. Εξακολουθούν, ωστόσο, να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 σχετικά με την παροχή εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς και την αξιολόγηση αυτών από τις αναθέτουσες αρχές. Έτσι, για την τεκμηρίωση της προσφερόμενης τιμής, οι οικονομικοί φορείς

οφείλουν να αποδείξουν με κάθε πρόσφορο τρόπο, και – ενδεικτικώς, αλλά όχι αποκλειστικώς – με αναφορά στα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 την σοβαρότητα και την φερεγγυότητα των προσφορών τους σε σχέση με την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. ΔΕΕ C–568/13, 18.12.2014, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze EU:C:2014:2466, σκ. 50, C-599/10, 29.03.2021, AE SAG ELV Slovensko κ.λπ., EU:C:2012:191, σκέψεις 29 και 30). Και ναι μεν τα στοιχεία του άρθρου 88 παρ. 2 του ν. 4412/2016 αναφέρονται ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, τούτο, όμως, δεν σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να τεκμηριώσουν την προσφερόμενη τιμή με στοιχεία κρίσιμα σε σχέση με την συγκεκριμένη σύμβαση, και όχι με την εν γένει επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες (πρβλ. ΔΕΕ Slovensko, ο.π., σκ. 30, ΔΕΦΑΘ 120/2020). Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η ανάπτυξη μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του διαγωνιζομένου ενός ουσιαστικού διαλόγου, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό την αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ νέου, με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 199/2021). Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλόμενων στοιχείων και να κρίνει επ’ αυτών με αιτιολογημένη κρίση πριν την απόφασή της για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφοράς. Εκ τούτων παρέπεται ότι η αξιολογική κρίση ως προς τις παρασχεθείσες εξηγήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς διαγωνιζομένου πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή, η οποία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις της υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από τα αρμόδια όργανα, όπως εν προκειμένω η ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΕλΣυν Μειζ. 804/2018). Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής

ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωσή της να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει **να είναι νομίμως αιτιολογημένη**, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ (βλ. ΣτΕ 7μ 726/2022, ΣτΕ 199/2021, 154/2021, ΕΑ ΣτΕ 12/2020). Άλλωστε, οι διαγωνιζόμενοι δεν εμποδίζονται να προβάλλουν το πρώτον ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΣτΕ 7μ 726/2022, σκ. 32, ΑΕΠΠ 1554/2021, σκ. 11), προς την οποία, άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016 να υποβάλλει απόψεις, με τις οποίες έχει τη δυνατότητα να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να αναφέρεται ιδίως στις αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων.

17. Επειδή ειδικότερα ως προς την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με ειδική και επαρκή αιτιολογία στις προβληθείσες αιτιάσεις περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς έχει *ad hoc* κριθεί ότι «... η έκταση της υποχρεώσεως για αιτιολόγηση, την οποίαν υπέχει η αναθέτουσα Αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά... σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλει ενώπιον της αναθέτουσας Αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΑΕΠΠ, εφ' όσον ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον αυτής, και εν τέλει από το αρμόδιο δικαστήριο....» (ΣτΕ 726/2022 σκέψη 29, ΕΑΔΗΣΥ 1828/2022, 1781/2022, ΑΕΠΠ 336/218 ειδική γνώμη Εισηγήτριας Ι. Θεμελή σκέψη 61 σελ. 44-54). Ομοίως έχει κριθεί ότι «..σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον του

αναθέτοντος φορέα ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση του αναθέτοντος φορέα να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών (βλ. Ε.Α. 12/2020 και εκεί παραπεμπόμενη ενωσιακή και εθνική νομολογία επί της ερμηνείας αντίστοιχων διατάξεων προϊσχυουσών οδηγιών και εθνικών ρυθμίσεων)....» (ΣΤΕ 154/2021). Ομοίως «... σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΑΕΠΠ, εφόσον ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον αυτής, και εν τέλει από το αρμόδιο δικαστήριο. Δεν συνιστούν, πάντως, ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί του ασυνήθιστα χαμηλού της οικονομικής προσφοράς συνδιαγωνιζόμενου ισχυρισμοί ερειδόμενοι μόνο στην κοστολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα ο οποίος τους προβάλλει, σε σύγκριση και με τις τιμές του προϋπολογισμού, καθόσον η διαμόρφωση της προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου συναρτάται με οικονομοτεχνικούς παράγοντες που καθορίζονται ενόψει των ιδίων αυτού δεδομένων (πρβλ. Σ.τ.Ε. Ε.Α. 208/2020, 165/2020, 164/2020, 12/2020, 22/2017).» (ΔΕφΑΘ 422/2021). Ομοίως «...στη δε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών (πρβ. ΕΑ ΣΤΕ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008, κ.α.)» (ΔΕφΑΘ 873/2012 σκέψη 11).

18. Επειδή η ΕΑΔΗΣΥ επικουρείται στο έργο της από ειδικό επιστημονικό προσωπικό (άρθρο 357 παρ. 2 και 3 του ν. 4412/2016 και άρθρα 7 και 10 παρ. 2 του π.δ. 57/2017) και δύναται να προκαλεί τη σύνταξη σχετικών Εκθέσεων, τις οποίες συνεκτιμά, ως στοιχείο του φακέλου, κατά την εξέταση των προδικαστικών προσφυγών (πρβλ ΣΤΕ 2128/2022, 1607/2022,

780/2019). Συναφώς, στο πλαίσιο της υπό εξέταση προσφυγής χορηγήθηκε η από 11/01/2023 Έκθεση του Ειδικού Επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ, Πολιτικού Μηχανικού κ. ..., τα πορίσματα και οι κρίσεις της οποίας συνεκτιμώνται κατά την εξέταση των κατ' ιδίαν λόγων της προσφυγής.

19. Επειδή με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο παρεμβαίνων με την υποβληθείσα αιτιολόγηση και με τα προσκομισθέντα έγγραφα δεν αποδεικνύει την προσφερόμενη τιμή για την προμήθεια και μεταφορά επί τόπου του έργου δανείων υλικών κατηγορίας Ε4 του Α.Τ. Α-18.2 «Συνήθη δάνεια υλικών Κατηγορίας Ε4». Ειδικότερα, η προσφεύγουσα παραθέτει (πρβλ. σελ. 5-7 προσφυγής) υπολογισμούς σχετικά με τον όγκο, το βάρος και το κόστος του απαιτούμενου υλικού Ε4, καθώς και το κόστος μεταφοράς του, σύμφωνα με τους οποίους η εργασία του Α.Τ. 18-2 κοστολογείται σε 78.357,04€ (κόστος μεταφοράς υλικού 25.773,33€ + 52.583,71€ το κόστος προμήθειας του υλικού). Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα η προσφορά του παρεμβαίνοντος στο ΑΤ Α-18.2 είναι υποκοστολογημένη και δη κατά το ποσό των 55.405,38€. Η προσφεύγουσα προβάλλει (προσκομίζοντας το από 8/8/2022 έγγραφο οικονομικής προσφοράς της εταιρείας ... ΑΒΕΕ) ότι το κόστος προμήθειας του υλικού Ε4 ανέρχεται σε 2,00 ευρώ ανά τόνο, χωρίς ΦΠΑ. Όμως, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ως προς το κόστος προμήθειας του υλικού δεν συνιστούν ειδικές και συγκεκριμένες αιτιάσεις χρήζουσες εμπειριστατωμένης και ειδικής αξιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή. Τούτο διότι α) βασίζονται σε υποκειμενικούς υπολογισμούς κόστους επί τη βάσει δικών της εκτιμήσεων, παραδοχών και προσφορών (πρβλ ΔΕφΑθ 422/2021) και β) ο παρεμβαίνων προσκόμισε με την αιτιολόγηση της προσφοράς του την οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας του «...Α.Ε.», εκ της οποίας προκύπτει ότι η προσφερόμενη τιμή για το υλικό Ε4 (στην οποία περιλαμβάνεται και η μεταφορά του) είναι 0,50 ευρώ/μ3, χωρίς Φ.Π.Α. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το κόστος μεταφοράς του υλικού Ε4 έχει εξαχθεί πλημμελώς από τον παρεμβαίνοντα, ενώ επίσης δεν αιτιολογείται ούτε αποδεικνύεται από τα στοιχεία που προσκομίζει. Προς επίρρωση των ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα προβάλλει α) ότι ο παρεμβαίνων αναφέρει ότι η θυγατρική του εταιρεία διαθέτει ιδιόκτητο λατομείο αδρανών υλικών

χωρίς όμως να προσκομίζει προς απόδειξη τούτου την νόμιμη άδεια του λατομείου, τη θέση του δανειοθαλάμου, τη θέση επεξεργασίας των υλικών καθώς και τη θέση αποθήκευσής τους και χωρίς να προσκομίζει τις τεχνικές προδιαγραφές των υλικών που παράγει στο ιδιόκτητο λατομείο του, β) ότι ο παρεμβαίνων δεν προσκομίζει τις άδειες κυκλοφορίας των φορτηγών που θα χρησιμοποιήσει για τη μεταφορά του υλικού ώστε να φαίνεται το μέγιστο επιτρεπόμενο ωφέλιμο φορτίο τους, δεν αναφέρει εάν απασχολεί νόμιμα μόνιμο προσωπικό για το σύνολο των φορτηγών (τις αποδοχές τους, μισθός, ασφάλεια κλπ), δεν εμφανίζει στοιχεία για τα τέλη κυκλοφορίας, για την ασφάλιση, για την απόσβεση των φορτηγών, για το κόστος καυσίμου ανά ημέρα λειτουργίας, παρά μόνον δηλώνει αυθαίρετα ότι το καθαρό τους φορτίο είναι 17 τόνοι και το λειτουργικό τους κόστος ανά ημέρα 200 ευρώ, γ) ότι ο παρεμβαίνων δηλώνει αυθαίρετα και χωρίς τεκμηρίωση ότι κάθε φορτηγό σε κάθε δρομολόγιο μεταφέρει 15,00μ³ υλικού E4, ενώ όπως φαίνεται από τους υπολογισμούς του πρόκειται για συμπυκνωμένο υλικό. Η προσφεύγουσα παραθέτει υπολογισμούς για τη μεταφορά του συμπυκνωμένου υλικού (προσάγοντας εργαστηριακές προδιαγραφές των Λατομείων της περιοχής της ... για τον συντελεστή ...), επί τη βάσει των οποίων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κόστος για τη μεταφορά της σωστής ποσότητας υλικού E4 ανέρχεται σε 25.773,33 ευρώ για τα 15 δρομολόγια την ημέρα που δηλώνει ο παρεμβαίνων στην προσφορά του. Επί των άνω ισχυρισμών της προσφεύγουσας γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Όπως προκύπτει από την αιτιολόγηση της προσφοράς του (σελ. 16 αυτής), ο παρεμβαίνων παραθέτει στην ανάλυση κόστους τον ακόλουθο Πίνακα:

Άρθρο Α-18.2: Προμήθεια δανείων. Συνήθη δάνεια υλικών Κατηγορίας E4.

A	Προμήθεια αδρανών επίχωσης (Προσφορά)	$1,05 * 0,50$	=	0,52
B	Μεταφορά προϊόντων (ιδιόκτητα φορτηγά 17tn > 15μ ³) 15δρομολ./ημ * 15μ ³ /δρομολ =	200€ / 225 μ ³	=	0,89 €/μ ³
	Τιμή Ενός m³	ΣΥΝΟΛΟ		1,41

Προς απόδειξη της προσφερόμενης τιμής για την προμήθεια του υλικού (0,50€/μ³) ο παρεμβαίνων προσκομίζει οικονομική προσφορά της θυγατρικής του εταιρείας «...Α.Ε.» για διάφορα υλικά (άμμος, σκύρα, νερό, 3Α, αδρανή και E4), στην οποία περιλαμβάνεται και μεταφορά των υλικών. Ωστόσο, σε

σχέση με το κόστος μεταφοράς των προϊόντων αναφέρει ότι χρησιμοποιεί ιδιόκτητα φορτηγά, με ωφέλιμο φορτίο 17 tn, χωρίς όμως να προσκομίζει τεκμηριωτικά έγγραφα, ήτοι άδειες κυκλοφορίας εκ των οποίων να προκύπτουν τα δηλούμενα. Ο δε πίνακας των μηχανημάτων, που συνυπέβαλε με την προσφορά του, αναφέρει την διάθεση 12 φορτηγών χωρίς ωστόσο περαιτέρω διευκρινιστικά στοιχεία για το ωφέλιμο φορτίο τους. Άρα, με βάση τα παραπάνω οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί έλλειψης τεκμηρίωσης του κόστους της συγκεκριμένης εργασίας (μεταφορά υλικού Ε4) φέρονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και χρήζουν ειδικής και επί της ουσίας αξιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή, μη δυνάμενης της ΕΑΔΗΣΥ να υποκαταστήσει την τελευταία στην κρίση της. Σημειώνεται ότι η αναθέτουσα αρχή ούτε στην προσβαλλόμενη πράξη της διαλαμβάνει ειδική αιτιολογία για την αποδοχή των εξηγήσεων ως προς την τιμή αυτή ούτε με τις απόψεις της εισφέρει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία επί των συγκεκριμένων αιτιάσεων της προσφεύγουσας. Ο παρεμβαίνων προσκομίζει με την παρέμβασή του τις άδειες κυκλοφορίας των φορτηγών, ωστόσο, η αξιολόγηση του εν λόγω τεκμηριωτικού εγγράφου δέον όπως λάβει χώρα πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή. Ομοίως, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί ελλιπούς αιτιολόγησης της τιμής λόγω της μη προσκόμισης στοιχείων για το φερόμενο ως ιδιόκτητο λατομείο προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό και χρήζουν ειδικής αιτιολόγησης από την αναθέτουσα. Τούτο διότι α) η ακριβής τοποθεσία του δανειοθαλάμου του φερόμενου ως ιδιόκτητου λατομείου συνέχεται με τη διαμόρφωση της τιμής της επίμαχης εργασίας, ενώ όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αιτιολόγησης και των εγγράφων του παρεμβαίνοντος διαπιστώνονται αντιφάσεις και ασάφειες ως προς το δηλούμενο ιδιόκτητο λατομείο του. Ειδικότερα όπως διατυπώνεται στην από 11/1/2023 Έκθεση του Ειδικού Επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ (σελ. 3 αυτής) *«...Διαπιστώνονται αντιφάσεις σχετικά με την ύπαρξη ή μη ιδιόκτητου λατομείου παραγωγής αδρανών υλικών της παρεμβαίνουσας, που σχετίζεται με το «μεγάλο ποσοστό εκπτώσεως» επί της τιμής μονάδας του επίμαχου Άρθρου Α-18.2 του Τιμολογίου Μελέτης και ειδικότερα με το προσφερόμενο χαμηλό κόστος για το υλικό Ε4 της εταιρείας «...». Ειδικότερα το εν λόγω Λατομείο Παραγωγής Αδρανών Υλικών αναφέρεται ως ιδιόκτητο της θυγατρικής της παρεμβαίνουσας, εταιρεία «...Α.Ε.» (πρβλ. σελ. 7 του από*

3/11/2022 εγγράφου «Αιτιολόγησης προσφοράς» της εταιρείας «...») και ως ιδιόκτητο κινητό λατομείο στο εργοτάξιο της (μηχάνημα έργου σπαστήρας) (πρβλ. σελ. 5 και 6 στην από 19-12-2022 Παρέμβαση της εταιρείας «...»). Επισημαίνεται δε, ότι στις ... «εκθέσεις δοκιμής της εταιρείας ... Ε.Π.Ε.» (συνημμένα έγγραφα «proctor E4» στον σχετικό Φάκελο του ΕΣΗΔΗΣ (190965) «Παρέμβαση ...») διαπιστώνεται ότι ως «πελάτης» για τη δοκιμή του υλικού E4 εμφανίζεται η εταιρεία «... ΑΒΕΕ») και η προέλευση του υπό δοκιμή δείγματος είναι το τοπικό «...» (βλ. σχετ. Φάκελο του ΕΣΗΔΗΣ (190965) ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΣΗΜΕΙΑ ΛΗΨΗΣ). Εκ των ανωτέρω διαφαίνεται, χωρίς αφενός να διευκρινίζεται με σαφήνεια και αφετέρου περιλαμβάνοντας τις προαναφερόμενες αντιφάσεις ότι το επίμαχο υλικό E4 θα προέρχεται από το τοπικό ... (βλ. σχετικές εκθέσεις δοκιμής της εταιρείας ... Ε.Π.Ε.), θα επεξεργάζεται στον κινητό σπαστήρα της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.» της παρεμβαίνουσας και θα μεταφέρεται με ιδιόκτητα φορτηγά της ως άνω θυγατρικής εταιρείας (βλ. σελ. 9 της Παρέμβασης της εταιρείας «...»)). Ενόψει των ανωτέρω, οι προβαλλόμενες αιτιάσεις που αφορούν στην ανεπαρκή τεκμηρίωση ως προς το ιδιόκτητο λατομείο και ως προς το κόστος της μεταφοράς του υλικού E4 ελλείπει τεκμηριωτικών εγγράφων ως προς το ωφέλιμο φορτίο των φορτηγών μεταφοράς, προβάλλονται κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο. Στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή με την προσβαλλόμενη πράξη της έκρινε τις εξηγήσεις επαρκείς, χωρίς καμία ειδική και ουσιαστική αξιολόγησή τους, ενώ περαιτέρω δεν απάντησε ούτε με τις απόψεις της, με ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των επίμαχων ισχυρισμών της προσφυγής, η αποδοχή των εξηγήσεων του παρεμβαίνοντος ως προς το σημείο αυτό παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη. Άρα, ο **πρώτος** λόγος της προσφυγής, σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος. Δεδομένου δε ότι η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή πρωτογενώς στην κρίση της, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην τελευταία προκειμένου να αξιολογήσει ειδικώς τις εξηγήσεις του παρεμβαίνοντος σε συνάρτηση με τα προβαλλόμενα με τον υπόψη λόγο της προσφυγής, στο πλαίσιο του ανοιγέντος «ουσιαστικού» διαλόγου, απευθύνοντας σχετική ειδική πρόσκληση προς τεκμηρίωση των στοιχείων της προσφοράς του.

20. Επειδή με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από τα έγγραφα αιτιολόγησης της προσφοράς του παρεμβαίνοντος δεν προσδιορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές και η προέλευση του σκυροδέματος C12/15 που απαιτείται για την εργασία του Α.Τ. Β-29.2.2 «Κοιτοστρώσεις, περιβλήματα αγωγών, εξομαλυντικές στρώσεις κλπ από σκυρόδεμα C12/15 (άμεσο κόστος)». Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι α) ο παρεμβαίνων δεν εμφανίζει υπό την ιδιοκτησία του μόνιμο ή εργοταξιακό συγκρότημα παραγωγής σκυροδέματος και ως εκ τούτου θα πρέπει να προμηθευτεί το σκυρόδεμα από εμπορικό συγκρότημα παραγωγής, β) ότι οι υπολογισμοί του στην αιτιολόγηση της προσφοράς του είναι αυθαίρετοι γιατί αφενός μεν δεν προσκομίζει μελέτη της σύνθεσης του σκυροδέματος και αφετέρου δεν αναλύει την προέλευση των συντελεστών που χρησιμοποιεί, και γ) ότι, ενώ δηλώνει ότι θα κάνει χρήση των υλικών του ιδιόκτητου λατομείου δεν παρέχει τη νόμιμη άδεια του, την ακριβή τοποθεσία του δανειοθαλάμου, τη θέση απόθεσης των υλικών και τις προδιαγραφές τους. Οι άνω ισχυρισμοί της προσφεύγουσας που συνεχονται με την προσφερόμενη τιμή στο Α.Τ.Β-29.2.2 προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και χρήζουν ειδικής αιτιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή, δεδομένου ότι από την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος και τα προσκομιζόμενα έγγραφα δεν στοιχειοθετούνται ούτε τεκμηριώνονται οι επιμέρους αναφερόμενες ποσότητες των υλικών για την παρασκευή του σκυροδέματος ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία για την ακριβή αναλογία των προσφερόμενων υλικών για την παρασκευή σκυροδέματος C12/25 που οδηγούν στην συγκεκριμένη τιμή των 28,34€/μ³. Ειδικότερα, σε σχέση με τις εν λόγω ελλείψεις και ασάφειες στην από 11/1/2023 Έκθεση του Ειδικού Επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ, Πολιτικού Μηχανικού κ. ...αναφέρονται τα ακόλουθα (σελ. 4-9 αυτής) *«Στο τεύχος του επίμαχου διαγωνισμού Τιμολόγιο Μελέτης ορίζεται σχετικά ότι: «[...] 5) Άρθρο Β-29: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ: Κατασκευές τεχνικών έργων κάθε είδους και οποιουδήποτε ανοίγματος και ύψους από σκυρόδεμα που παρασκευάζεται σε μόνιμο ή εργοταξιακό συγκρότημα παραγωγής, με θραυστά αδρανή λατομείου κατάλληλης κοκκομέτρησης και διαστάσεων μέγιστου κόκκου, τσιμέντο κατάλληλης κατηγορίας, αντοχής και ποσότητας, ως και τα τυχόν αναγκαία ρευστοποιητικά, υπερρευστοποιητικά, αερακτικά, σταθεροποιητικά κλπ.*

πρόσμικτα. Στις τιμές μονάδας των κατασκευών από σκυρόδεμα περιλαμβάνονται: • η προμήθεια και μεταφορά από οποιαδήποτε απόσταση, των πάσης φύσεως υλικών παρασκευής εργοταξιακού σκυροδέματος, η προμήθεια και μεταφορά στην εκάστοτε θέση σκυροδέτησης ετοίμου σκυροδέματος, •....., •..... Επίσης περιλαμβάνονται, ανηγμένες στις τιμές μονάδας: • οι δαπάνες των αναγκαίων μελετών σύνθεσης σκυροδέματος, •• η δαπάνη δειγματοληψιών, ελέγχων, δοκιμών και μετρήσεων, •• η πρόσδοση στο χρησιμοποιούμενο σκυρόδεμα, εκτός από τη θλιπτική αντοχή, χαρακτηριστικών που εξασφαλίζουν τον προβλεπόμενο από την μελέτη τύπο του επιφανειακού τελειώματος, βάσει του οποίου θα γίνεται η αποδοχή ή η απόρριψη της κατασκευής, που εκτελέσθηκε (προσαρμογή κοκκομετρικής διαβάθμισης αδρανών, προσθήκη καταλλήλων προσμίκτων κλπ)..... Οι εργασίες θα εκτελούνται σύμφωνα με τις ακόλουθες ΕΤΕΠ, στο μέτρο που εκάστη αφορά τον κάθε τύπο κατασκευής: 01-01-01-00: Παραγωγή και μεταφορά σκυροδέματος 01-01-02-00: Διάστρωση και συμπίκνωση σκυροδέματος 01-01-03-00: Συντήρηση σκυροδέματος. 01-01-04-00: Εργοταξιακά συγκροτήματα παραγωγής σκυροδέματος 01-01-05-00: Δονητική συμπίκνωση σκυροδέματος 01-01-07-00: Σκυροδετήσεις ογκωδών κατασκευών 01-03-00-00: Ικριώματα 01-04-00-00: Καλούπια κατασκευών από σκυρόδεμα (τύποι) 01-05-00-00: Διαμόρφωση τελικών επιφανειών σε έγχυτο σκυρόδεμα χωρίς χρήση επιχρισμάτων **Άρθρο Β-29.2.2** Κοιτοστρώσεις, περιβλήματα αγωγών, εξομαλυντικές στρώσεις κλπ από σκυρόδεμα C12/15: (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-2531): Κοιτοστρώσεις τεχνικών έργων, εξομαλυντικές στρώσεις, στρώσεις μόρφωσης κλίσεων, περιβλήματα και βάσεις έδρασης σωληνωτών οχετών και αγωγών (τσιμεντοσωλήνων αποχέτευσης, ινοτσιμεντοσωλήνων, σιδηροσωλήνων κάθε είδους κλπ), στρώσεις φθοράς στο εσωτερικό οχετών, επένδυση κοίτης ρεμάτων κλπ. με χρήση σκυροδέματος C12/15 ΕΥΡΩ Ολογράφως: ογδόντα εννέα ευρώ και ογδόντα λεπτά Αριθμητικά: 89,8 € [...] Περαιτέρω στην ΥΑ Δ22//2019 (ΥΑ Δ22/4193 ΦΕΚ Β 4607/2019) «Έγκριση 70 Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημ. Έργα & Μελέτες του ΥΠ. ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: «[...] ΕΛΟΤ ΤΠ15 01-01-01-01-00 Παραγωγή και μεταφορά εργοταξιακού σκυροδέματος [...] 1 Αντικείμενο: Αντικείμενο της παρούσης

προδιαγραφής είναι: • η παραγωγή εργοταξιακού σκυροδέματος από συγκρότημα παραγωγής σκυροδέματος επί τόπου του έργου και η μεταφορά του στη θέση διάστρωσης[...]. [...] 4 Απαιτήσεις: 4.1 Τσιμέντο 4.1.1 Τύποι τσιμέντου α. Οι τύποι τσιμέντου που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι σύμφωνοι με τα οριζόμενα στο Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 197-1 [...] [...] 4.2 Αδρανή: Τα αδρανή εξετάζονται και συμμορφώνονται σύμφωνα με το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 12620. Θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί όλα τα χαρακτηριστικά του ΕΛΟΤ EN 12620 και επιπλέον να ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN 206 και του ΚΤΣ 2016 εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται από τη σύμβαση του έργου. Σε καμία περίπτωση ο κύριος του έργου δεν μπορεί να αφαιρέσει απαιτήσεις ή να μειώσει την αυστηρότητα τους.[...] [...] 4.3 Πρόσθετα σκυροδέματος: Τα πρόσθετα σκυροδέματος θα χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 934-2 και θα ικανοποιούν επιπρόσθετα τις απαιτήσεις της παραγράφου 5.1.5 του ΕΛΟΤ EN 206 και της παραγράφου Β1.5 του ΚΤΣ-16. Θα συνοδεύονται από τη δήλωση επιδόσεων των ουσιωδών χαρακτηριστικών τους που καταρτίζει ο κατασκευαστής στην ελληνική γλώσσα σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 574/2014 (ΟJ EEL159/41/28.05.2014), Θα προσκομίζονται στο εργοτάξιο σε σφραγισμένα δοχεία, επί των οποίων θα αναγράφονται τα στοιχεία του παραγωγού και ο τύπος του προϊόντος και φέρουν υποχρεωτικά σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 305/11 επί της συσκευασίας.[...] [...] 4.4 Νερό: Θα ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Προτύπου ΕΛΟΤ EN 1008 και του ΚΤΣ 2016. **5. Σύνθεση σκυροδέματος:** Η μελέτη σύνθεσης του σκυροδέματος θα γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ΕΛΟΤ EN 206 και την παράγραφο Β2 του Κ.Τ.Σ. Η Μελέτη Σύνθεσης θα γίνεται από αρμόδια εργαστήρια σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Σε περίπτωση χρήσης ανακυκλωμένων αδρανών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΕΛΟΤ EN 206, η μελέτη σύνθεσης θα εξετάζει και την επίδραση των ανακυκλωμένων αδρανών στην μακροχρόνια ανθεκτικότητα του σκυροδέματος. Η μελέτη αυτή θα περιλαμβάνει αποτελέσματα μακροχρόνιας έκθεσης τουλάχιστον ενός έτους. Η χρήση ανακυκλωμένων αδρανών επιτρέπεται μόνον εφόσον αυτά ικανοποιούν τις απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN 206 και εφόσον η ανθεκτικότητα των μειγμάτων στα οποία προστίθενται αποδεικνύεται ότι είναι τουλάχιστον ίση με την ανθεκτικότητα των συμβατικών σκυροδεμάτων που πληρούν τις απαιτήσεις

του ΕΛΟΤ EN 206 για το συγκεκριμένο περιβάλλον έκθεσης. Στην περίπτωση χρήσης ανακυκλωμένων αδρανών ο επιβλέπων μηχανικός ή η υπηρεσία επίβλεψης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα αδρανή που μεταφέρονται στο εργοτάξιο είναι τα ίδια με αυτά που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη σύνθεσης. Για το εργοταξιακό σκυρόδεμα ισχύουν επιπλέον τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο Β6-εργοταξιακό Σκυρόδεμα του ΚΤΣ. Επίσης, επισημαίνονται τα ακόλουθα: • Η μελέτη σύνθεσης σκυροδέματος θα γίνεται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου, με τα αδρανή, το τσιμέντο, τα πρόσθετα και το νερό, που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο. • Εάν οι προβλεπόμενες από την μελέτη του έργου ιδιότητες του σκυροδέματος δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με τα υλικά που προσκομίσθηκαν στο Εργαστήριο, ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος να επιφέρει όλες τις αναγκαίες αλλαγές ή την πλήρη αντικατάσταση των υλικών, ώστε να επιτύχει, σε συνεργασία με το εργαστήριο, τις απαιτούμενες ιδιότητες. • Υπεύθυνος για τα στοιχεία της τυπικής απόκλισης με τα οποία έγινε η μελέτη σύνθεσης είναι ο Ανάδοχος του έργου, εκτός αν έχει τεθεί από την Υπηρεσία ελάχιστο όριο τυπικής απόκλισης που θα πρέπει να τηρηθεί κατά την μελέτη σύνθεσης από τον Ανάδοχο του έργου. Όταν οι σκυροδετήσεις γίνονται σε χαμηλή ή υψηλή θερμοκρασία περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα προστατευτικά μέτρα που αφορούν την σύνθεση και την παρασκευή του σκυροδέματος, όπως προβλέπεται στα Πρότυπα ΕΛΟΤ 515 ΕΛΟΤ 517 καθώς και στα αντίστοιχα κεφάλαιο Δ7 και Δ6 του ΚΤΣ 2016.[...]. Τέλος σημειώνεται ότι στην ως άνω ΥΑ Δ22//2019 ορίζονται και οι προδιαγραφές για τα «Εργοταξιακά συγκροτήματα παραγωγής σκυροδέματος» ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-01-01-04-00 με αντικείμενο της τον καθορισμό ελαχίστων απαιτήσεων για την λειτουργία των εργοταξιακών συγκροτημάτων παραγωγής σκυροδέματος με αναμικτήρα βίαιης ανάμιξης. Γ) Στην από 3/11/2022 αιτιολόγηση της προσφοράς της «...» προσκομίστηκαν οικονομική προσφορά της θυγατρικής της εταιρείας «...Α.Ε.» για διάφορα υλικά (άμμος, σκύρα, νερό, 3Α, αδρανή και Ε4) στην οποία περιλαμβάνεται και μεταφορά των καθώς και οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» ...ΑΕ προς την εταιρεία «...Α.Ε.» με προσφερθείσα τιμή για το τσιμέντο CEM II 42,5N παραδοτέο στις εγκαταστάσεις της στα ... με τιμή 103 ευρώ/τόνο σε BIG BAG χωρίς ΦΠΑ ή 108 ευρώ/τόνο σε ΣΑΚΙ 40 ΚΙΛΩΝ. Περαιτέρω στην παρέμβαση η εταιρεία «...» αναφέρει ότι: «Όπως αναφέρω στην αιτιολόγησή μου, η ...Α.Ε.

Αριθμός απόφασης: 178 / 2023

προμηθεύεται το τσιμέντο από την εταιρεία «... ΑΕ» και το σκυρόδεμα παρασκευάζεται στην εργοταξιακή εγκατάσταση της, στο 6ο χλμ. της Ε.Ο ... – Καλαμπάκας και πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές ποιότητας». Τέλος στην ως άνω αιτιολόγηση της προσφοράς, ο παρεμβαίνων αναφέρει στην Ανάλυση Κόστους σχετικά με το επίμαχο άρθρο Β-29.2.2:

«Άρθρο Β-29.2.2: Κοιτοστρώσεις, περιβλήματα αγωγών, εξομαλυντικές στρώσεις κλπ. από σκυρόδεμα C12/15.

A	Τσιμέντο (Προσφορά ... Α.Ε.)	0,20 * 103,00€	=	20,60€/μ3
B	Άμμος (Ιδιόκτητο λατομείο)	0,40 * 4,00€	=	1,60 €/μ3
Γ	Σύντριμμα (Ιδιόκτητο λατομείο)	0,27 * 2,00€	=	0,54 €/μ3
Δ	Σκύρα (Ιδιόκτητο λατομείο)	0,40 * 2,00€	=	0,80 €/μ3
Ε	Νερό	0,25 * 1,00€	=	0,25 €/μ3
ΣΤ	Ωρες Εργάτη	0,50 * 9,09€	=	4,54 €/μ3
	Τιμή Ενός m3	ΣΥΝΟΛΟ		28,34€/μ3

Σημειώνεται ωστόσο ότι η ως άνω αναφορά των επιμέρους ποσοτήτων των υλικών για την παρασκευή του σκυροδέματος δεν στοιχειοθετείται στο πλαίσιο αιτιολόγησης της προσφοράς, από κάποια μελέτη σύνθεσης του σκυροδέματος σύμφωνη με τους σχετικούς όρους της Διακήρυξης και τις εγκεκριμένες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), ώστε να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ακριβή αναλογία των προαναφερόμενων υλικών για την παρασκευή σκυροδέματος C12/15 που οδηγούν εν προκειμένω στη συγκεκριμένη συνολική τιμή των 28,34€/μ3.Περαιτέρω, διαπιστώνονται αντιφάσεις και ασάφειες σχετικά με την ύπαρξη ή μη εργοταξιακής εγκατάστασης παρασκευής σκυροδέματος καθώς και ιδιόκτητου λατομείου παραγωγής αδρανών υλικών του παρεμβαίνοντος σύμφωνα με τα ως άνω αναλυτικά αναφερόμενα στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα στην επικαλούμενη Αιτιολόγηση της προσφοράς του ο παρεμβαίνων αναφέρει στη σελ. 7 μεταξύ άλλων τα εξής: «[...] Ο οικονομικός φορέας «...» διαθέτει μέσω της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.» μηχανολογικό εξοπλισμό που παρουσιάζεται στο Πίνακα Μηχανολογικού Εξοπλισμού (βλ. Παράρτημα 2) και ο οποίος συνάδει με την φύση του έργου. Τα κοστολόγια που παρατίθενται έχουν προκύψει από παρακολούθηση του κόστους των εργασιών σε αντίστοιχα έργα που έχει εκτελέσει η εταιρία.[...] Η Θυγατρική εταιρεία

«...Α.Ε.» κατέχει ιδιόκτητο Λατομείο Παραγωγής Αδρανών Υλικών και Παρασκευαστήριο Παραγωγής θερμού ασφαλτοσκυροδέματος, που μας διευκολύνει στην προσφορά συμπιεσμένου κόστους.[...]. Εκ των ανωτέρω αναφορών διαφαίνεται καταρχάς ότι δεν υφίσταται αναφορά σε εργοταξιακή εγκατάσταση παρασκευής σκυροδέματος της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.». Συναφώς επισημαίνεται ότι η παραπάνω αντίφαση ενισχύεται και από το συνημμένο έγγραφο «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΥΝ», τα οποία αφορούν σε Πιστοποιητικά ΕΚ «Συμμόρφωσης Ελέγχου Παραγωγής Εργοστασίου» της ...αναφορικά με εργοστάσιο με επωνυμία «..., Α.Ε. ...,» παραγωγής φυσικών αδρανών διαφόρων διαβαθμίσεων (άμμος, all in, γαρμπίλι, χαλίκι και 3Α) (No 0906-CPR-02416007) και παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος (No 0906-CPR-02415018), αλλά όχι παραγωγής σκυροδέματος. Περαιτέρω στον προαναφερόμενο Πίνακα Μηχανολογικού Εξοπλισμού (βλ. Παράρτημα 2) της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.» παρατίθενται ο εξής πίνακας όπου συμπεριλαμβάνεται «...» με αριθμό κυκλοφορίας ... που παραπέμπει εννοιολογικά σε κινητό μηχάνημα μεταφοράς σκυροδέματος και σύμφωνα με την σχετική συνημμένη άδεια κυκλοφορίας και συγκεκριμένα στο πεδίο ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ αναγράφεται «ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΟ ΕΙΔΟΣ ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ»Επίσης επισημαίνεται ότι στην από 3/11/2022 Αιτιολόγηση της προσφοράς της εταιρείας «...» προσκομίστηκαν οικονομική προσφορά της θυγατρικής της εταιρείας «...» για τη μίσθωση διαφόρων μηχανημάτων για την κατασκευή του επίμαχου έργου χωρίς να περιλαμβάνεται σε αυτά η προαναφερόμενη «...» μεταφοράς ετοίμου σκυροδέματος. Οι παραπάνω αντιφάσεις και ασάφειες ενισχύονται από το γεγονός ότι αφενός η ως άνω αναφερθείσα οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» ...ΑΕ για το τσιμέντο απευθύνεται στην θυγατρική εταιρεία «...Α.Ε.» και όχι στην παρεμβαίνουσα «...» και αφετέρου στην οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.» προς την παρεμβαίνουσα για διάφορα υλικά (άμμος, σκύρα, νερό, 3Α, αδρανή και Ε4) δεν περιλαμβάνεται το τσιμέντο». Ενόψει των ανωτέρω παραδοχών και πορισμάτων της Έκθεσης προκύπτει ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί ελλιπούς τεκμηρίωσης της προσφερόμενης τιμής σκυροδέματος στο Α.Τ. Β.29-2 προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό και χρήζουν ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολόγησης, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Έκθεσης

προκύπτει ανεπαρκής τεκμηρίωση, ασάφειες και αντιφάσεις ως προς τα σημεία αυτά στην αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή ουδέν αναφέρει στην προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά ούτε και εισφέρει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία με τις απόψεις της, ενώ η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να υποκαταστήσει πρωτογενώς την κρίση της, ο υπόψη δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός και η υπόθεση να αναπεμφθεί κατά το μέρος αυτό στην αναθέτουσα αρχή, η οποία αιτούμενη τα πρόσθετα και ελλείποντα στοιχεία οφείλει να εισφέρει ειδική και επαρκή αξιολογική κρίση επί των προβαλλόμενων ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

21. Επειδή με τον τρίτο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι δεν έχει ορθώς και τεκμηριωμένα εξαχθεί από τον παρεμβαίνοντα το κόστος για την εργασία με Α.Τ. Γ-1.2. «Υπόβαση οδοστρωσίας συμπυκνωμένου πάχους 0,10 m». Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο παρεμβαίνων στην αιτιολόγηση της προσφοράς του αναφέρει αυθαίρετα ότι χρειάζεται 1,00μ3 υλικού 3 Α για να κατασκευάσει 7,50 μ2 στρώσης υπόβασης οδοστρωσίας πάχους 0,10 μ και ότι τεχνηέντως αποκρύπτει το κόστος του επιπλέον υλικού που απαιτείται λόγω της συμπύκνωσης. Με βάση τους υπολογισμούς που παραθέτει στις σελ. 7- 9 της προσφυγής, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι ο σωστός υπολογισμός του κόστους για την επίμαχη εργασία ανέρχεται σε 55.863,57 ευρώ για την προμήθεια του υλικού + 12.518,48 ευρώ για την μεταφορά + 11.172,71 το λειτουργικό κόστος των μηχανημάτων, ήτοι συνολικά 79.554,76 ευρώ έναντι του κόστους των 51.510,56 ευρώ που δήλωσε ο παρεμβαίνων. Στην από 3/11/2022 αιτιολόγηση της προσφοράς του, ο παρεμβαίνων προσκομίζει οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας «...Α.Ε.» για διάφορα υλικά (άμμος, σκύρα, νερό, 3Α, αδρανή και Ε4) στην οποία περιλαμβάνεται και μεταφορά. Σύμφωνα με την άνω προσφορά, η τιμή για το υλικό 3Α είναι 4,00 Ευρώ/μ3 χωρίς ΦΠΑ, αποτυπώνεται δε στον κατωτέρω πίνακα (όπως εμπεριέχεται στην αιτιολόγηση της προσφοράς του, σελ. 16):

Άρθρο Γ-1.2: Υπόβαση οδοστρωσίας συμπυκνωμένου πάχους 0,10m.

Προμήθεια υλικού 3Α υπόβασης (Προσφορά)	(4,0€) / 7,5μ2	=	0,53 €/μ2
Δαπάνη Ισοπεδωτή γαιών (ώρες/μ2 0,001)	0,001 * 200/8	=	0,03 €/μ2
Δαπάνη αυτοκίνητου βυτίου (ώρες/μ2 0,0005)	0,0005 * 200/8	=	0,01 €/μ2

Αριθμός απόφασης: 178 / 2023

Δαπάνη οδοστρωτήρα (ώρες/μ2 0,005)	$0,005 * 150/8$	=	0,09 €/μ2
Ώρες Εργάτη (ώρες/μ2 0,005)	$0,005 * 9,09€$	=	0,05 €/μ2
Τιμή Ενός m2	ΣΥΝΟΛΟ		0,71 €/μ2

Επί τη βάσει των ανωτέρω, προκύπτει ότι ο παρεμβαίνων έχει προσκομίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας για την αιτιολόγηση της τιμής που προσφέρει για τη συγκεκριμένη εργασία, ενώ από την άλλη πλευρά οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό, ώστε να χρήζουν ειδικής και αιτιολογημένης απάντησης από την αναθέτουσα αρχή. Τούτο διότι ερείδονται σε υποκειμενική τεκμηρίωση της προσφεύγουσας (πρβλ ΔΕΦΑΘ 422/202) για τον υπολογισμό του κόστους προμήθειας του υλικού Α3 (βλ. σελ. 13 της από 11/12/2022 Έκθεσης του Ειδικού Επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ), ενώ επιπλέον η προσκομισθείσα από την προσφεύγουσα Έκθεση Δοκιμής 327/2018 της εταιρείας ... Ε.Π.Ε. [που δίνει αποτέλεσμα: Μεγ. Ξηρά Πυκνότητα (kg/m3)= 2299] αφορά σε δοκιμή που έλαβε χώρα τον Νοέμβριο του 2018. Ενόψει των ανωτέρω, **ο τρίτος λόγος** της προσφυγής είναι απορριπτέος.

22. Επειδή με τον τέταρτο και τον πέμπτο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι έχουν υποκοστολογηθεί οι εργασίες για τα Α.Τ. Γ-2.2 «Βάση πάχους 0,10 m (Π.Τ.Π Ο-155) και Γ-5 «Κατασκευή ερεισμάτων». Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι εργασίες των υπόψη άρθρων τιμολογίου είναι παραπλήσιες της Γ-1.2 καθώς τα υλικά και ο τρόπος κατασκευής τους είναι ίδιος. Συναφώς, σύμφωνα με όσα αναφέρει στον τρίτο λόγο της προσφυγής περί υποκοστολόγησης του υλικού Α3 διατείνεται ότι το πραγματικό κόστος είναι για το μεν Α.Τ. Γ-2.2. 62.594,43 ευρώ έναντι των 48.743,778 ευρώ που δηλώνει ο παρεμβαίνων, για το δε Α.Τ. Γ-5 15.731,87 ευρώ έναντι των 4.931,39 ευρώ που δηλώνει ο παρεμβαίνων. Όμως, όπως έγινε δεκτό και στον τρίτο λόγο, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό ώστε να χρήζουν και ειδικής αιτιολογημένης απάντησης από την αναθέτουσα αρχή. Τούτο διότι πρόκειται για υποκειμενική τεκμηρίωση της προσφεύγουσας ως προς τον υπολογισμό του κόστους προμήθειας υλικού Α3, ενώ ο παρεμβαίνων έχει προσκομίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας για

την αιτιολόγηση της τιμής που προσφέρει. Άρα, ο τέταρτος και ο πέμπτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθούν.

23. Επειδή με τον έκτο λόγο η προσφεύγουσα προβάλλει ότι από την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος δεν αποδεικνύεται η προσφερόμενη τιμή για την κατασκευή ασφαλικής στρώσης κυκλοφορίας, με ασφαλτόμιγμα παρασκευαζόμενο εν θερμώ σε μόνιμη εγκατάσταση με θραυστά αδρανή υλικά λατομείου, τύπου ΑΣ 12,5 ή ΑΣ 20, σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη συνθέσεως και την ΕΤΕΠ 05-03-11-04 «Ασφαλικές στρώσεις κλειστού τύπου ασφαλικού σκυροδέματος». Η προσφεύγουσα παραθέτει σειρά υπολογισμών σχετικά με την απαιτούμενη ποσότητα και το κόστος ασφάλτου για την παρασκευή του απαιτούμενου ασφατομίγματος, το κόστος παραγωγής και διάστρωσής του και το κόστος μεταφοράς του εισάγοντας σχετικές παραδοχές (βλ. σελ. 10-12 προδ. προσφυγής). Ως προς το κόστος μεταφοράς του υλικού αναφέρει ότι ο παρεμβαίνων δεν έχει προσκομίσει άδειες κυκλοφορίες για τα φορτηγά που θα χρησιμοποιήσει ώστε να αποδεικνύεται το ωφέλιμο φορτίο τους και ως εκ τούτου αυθαίρετα και αναπόδεικτα δηλώνει αυτό σε 17 τόνους. Τέλος, η προσφεύγουσα επαναλαμβάνει τους ισχυρισμούς της περί μη προσκόμισης στοιχείων για τη νόμιμη άδεια του φερόμενου ιδιόκτητου λατομείου, της θέσης του δανειοθαλάμου κλπ και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κόστος για την εργασία του ΑΤ Δ-8.1 ανέρχεται σε 342.314,04 ευρώ έναντι του δηλωθέντος από τον παρεμβαίνοντα542,61€. Αναφορικά με τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί ανεπαρκούς τεκμηρίωσης της θέσης του δανειοθαλάμου και μη προσκόμισης αδειών κυκλοφορίας για τα φορτηγά μεταφοράς του υλικού ισχύουν όσα ανωτέρω (σκ. 19) αναφέρθηκαν. Δηλαδή οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί έλλειψης τεκμηρίωσης του κόστους της συγκεκριμένης εργασίας (μεταφορά ασφατομίγματος) φέρονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και χρήζουν ειδικής και επί της ουσίας αξιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή, μη δυνάμενης της ΕΑΔΗΣΥ να υποκαταστήσει την τελευταία στην κρίση της. Σημειώνεται ότι η αναθέτουσα αρχή ούτε στην προσβαλλόμενη πράξη της διαλαμβάνει ειδική αιτιολογία ούτε με τις απόψεις της εισφέρει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία επί των συγκεκριμένων αιτιάσεων της προσφεύγουσας. Ο παρεμβαίνων προσκομίζει με την

παρέμβασή του τις άδειες κυκλοφορίας των φορτηγών, ωστόσο, η αξιολόγηση του εν λόγω τεκμηριωτικού εγγράφου δέον όπως λάβει χώρα πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή. Ομοίως, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί ελλιπούς αιτιολόγησης της τιμής λόγω της μη προσκόμισης στοιχείων για το φερόμενο ως ιδιόκτητο λατομείο προβάλλονται κατά τρόπο συγκεκριμένο και ειδικό και χρήζουν ειδικής αιτιολόγησης από την αναθέτουσα. Περαιτέρω οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας που αφορούν στην υποεκτίμηση του κόστους προμήθειας του υλικού – ασφαλομίγματος δεν προβάλλονται κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο ώστε να χρήζουν εμπεριστατωμένης και ειδικής αξιολογικής κρίσης. Τούτο διότι συνίστανται σε υποκειμενικές εκτιμήσεις της προσφεύγουσας, ενώ ο παρεμβαίνων έχει προσκομίσει οικονομική προσφορά της θυγατρικής του εταιρείας, στην οποία δίδεται τιμή για την πλήρη κατασκευή ασφαλομίγματος (ΑΣ20) μετά της προμήθειας και μεταφοράς το ποσό των 3,20 ευρώ/μ² για την ασφαλιστική στρώση κυκλοφορίας 0,05m (πρβλ. σελ. 15 της Έκθεσης Ειδικού Επιστήμονα ΕΑΔΗΣΥ). Ενόψει των ανωτέρω παραδοχών, ο έκτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός δοθέντος ότι κατά τους βάσιμους και συγκεκριμένους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας υφίσταται ασάφεια και ανεπαρκής τεκμηρίωση στην αιτιολόγηση του παρεμβαίνοντος αναφορικά με το κόστος μεταφοράς του υλικού ασφαλομίγματος. Δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή ούτε με την προσβαλλόμενη αλλά ούτε και με τις απόψεις εισφέρει την απαιτούμενη αξιολογική κρίση επί των άνω ισχυρισμών, η υπόθεση ως προς το σημείο αυτό πρέπει να αναπεμφθεί στην τελευταία προκειμένου, στο πλαίσιο του ουσιαστικού διαλόγου των μερών, να αιτηθεί τις κρίσιμες διευκρινίσεις.

24. Επειδή με τον έβδομο λόγο η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος είναι ελλιπής και τούτο διότι δεν έχει υπολογίσει επιπρόσθετο μεταφορικό κόστος για άρθρα Α-18.2, Γ-1.2., Γ-2.2, Γ-5. Πιο συγκεκριμένα η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, βασιζόμενη στην εντοπιότητά της, γνωρίζοντας τις εγκαταστάσεις του παρεμβαίνοντος που βρίσκονται στο ... του ...και υπολογίζοντας την αμαξιτή απόσταση από τις άνω μόνιμες εγκαταστάσεις έως τον τόπο της εργολαβίας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα δρομολόγια που δύναται να εκτελέσει ένα φορτηγό είναι 6

ανά ημέρα (πρβλ σελ. 13 της προσφυγής). Τούτο, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας συνεπάγεται διπλάσιο κόστος μεταφοράς έναντι αυτού που δηλώνεται από τον παρεμβαίνοντα. Όμως, οι αιτιάσεις αυτές δεν προβάλλονται κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο ώστε να χρήζουν εμπεριστατωμένης αιτιολογικής κρίσης από την αναθέτουσα αρχή, καθώς αναμφίβολα εδράζονται σε υποκειμενικές της εκτιμήσεις και παραδοχές. Πέραν δε τούτου για τις εργασίες των επίμαχων άρθρων ο παρεμβαίνων έχει προσκομίσει οικονομική προσφορά της θυγατρικής του εταιρείας στην οποία περιλαμβάνεται και το κόστος της μεταφοράς των υλικών, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις. Έτερο ζήτημα αποτελεί η ανεπαρκής τεκμηρίωση ως προς το ωφέλιμο φορτίο των φορτηγών που θα εκτελέσουν τη μεταφορά των υλικών, ως προς την οποία ισχύουν όσα υπό σκ. 19 της παρούσας έγιναν δεκτά. Ενόψει των ανωτέρω, ο έβδομος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος.

25. Επειδή με τον όγδοο λόγο η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αιτιολόγησης του έμμεσου κόστους επαγόμενη ότι παρά το γεγονός ότι έχει γίνει χρήση της Εγκυκλίου 9/2017 του ΥΠΟΜΕΔΙ υπάρχουν σαφείς ελλείψεις και διάφορα πεδία. Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «...Στο Α8 πεδίο, δαπάνες επισκόπησης του έργου, αναφέρει ότι θα γίνει από τον προσωρινό ανάδοχο. Παρόλα αυτά δεν αναφέρει το πρόσωπο από το προσωπικό του αναδόχου θα του το αναθέσει προς εκτέλεση. Δεν υπάρχει πουθενά η δαπάνη της μισθοδοσίας του όπως και των ασφαλιστικών του εισφορών. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι όφειλε να μην είναι μηδενική η δαπάνη. Η συγκεκριμένη δαπάνη δεν περιλαμβάνεται σε ανοιγμένη τιμή μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους σε κάποιον από τους συμμετέχοντες στο οργανόγραμμα. Γενικά δεν περιλαμβάνει σε κανένα σημείο τη μισθολογική και ασφαλιστική δαπάνη των συμμετεχόντων του οργανογράμματος, ως όφειλε, έχοντας πάντα στόχο με δόλια μέσα να μειώσει το εμφανιζόμενο κόστος. Έτσι έχουμε ένα επιπλέον κόστος: $970.622,02 \times 0,30\% = 2.911,86$ ευρώ. Στο Α9 πεδίο, δαπάνες συμπλήρωσης ΣΑΥ/ΦΑΥ δεν υπολογίζει κόστος. Η δαπάνη, οφείλει να μην είναι μηδενική, αφού δεν την περιλαμβάνει σε ανοιγμένη τιμή μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους. Έτσι έχουμε ένα επιπλέον κόστος: $970.622,02 \times 0,30\% = 2.911,86$ ευρώ. Στο Β2 πεδίο, Προσωπικό Γενικής

Επιστασίας και Διοίκησης του Αναδόχου δεν υπολογίζει κόστος. Η δαπάνη, οφείλει να μην είναι μηδενική, αφού δεν την περιλαμβάνει σε ανοιγμένη τιμή μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους. Έτσι έχουμε ένα επιπλέον κόστος: $970.622,02 \cdot 4\% = 38.824,88$ ευρώ. Μπορεί ο προσωρινός ανάδοχος να παρίσταται, όπως και το αναφέρει, αλλά οφείλει να συμπεριλάβει και ένα μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος για τον ίδιο. Στο Β5 πεδίο, «για την εκτέλεση καθηκόντων της κατηγορίας προσωπικού Β2» δεν υπολογίζει κόστος. Η δαπάνη, οφείλει να μην είναι μηδενική, αφού δεν την περιλαμβάνει σε ανοιγμένη τιμή μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους σε κάποιον στους συμμετέχοντες του οργανογράμματος και γενικά δεν περιλαμβάνει σε κανένα σημείο το κόστος τους. Έτσι έχουμε ένα επιπλέον κόστος: $970.622,02 \cdot 0,60\% = 5.823,73$ ευρώ. Στο Β6 πεδίο, «Λειτουργία μηχανημάτων Γενικής Χρήσης» δεν υπολογίζει κόστος. Η δαπάνη, οφείλει να μην είναι μηδενική. Το προσωπικό θα πρέπει να μετακινείται από και προς το έργο. Επιπλέον εκτός των χειριστών μηχανημάτων των οδηγών και των εργατών, θα πρέπει και οι συμμετέχοντες του οργανογράμματος να κινούνται από και προς το έργο, όπως και στην έδρα της αναθέτουσας αρχής, κόστος που φυσικά δεν το περιλαμβάνει σε κανένα σημείο των εξηγήσεων. Έτσι έχουμε ένα επιπλέον κόστος: $970.622,02 \cdot 0,30\% = 2.911,86$ ευρώ». Κατ' αρχάς πρέπει να επισημανθεί ότι η υπ' αρ. 9/25-4-2017 (ΑΔΑ 6Η6Κ465ΦΘΞ-3Υ5) Εγκύκλιος του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ. 7 περ. θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» δεν είναι υποχρεωτική και δεσμευτική για την αιτιολόγηση των προσφορών των υποψηφίων που εμφανίζονται κατ' αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλές (βλ. ΕΑΔΗΣΥ 627/2022, 630/2022, 729/2022, πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 769/2005, σκ. 10). Τούτο σημαίνει ότι ναι μεν ο παρεμβαίνων είχε την δυνατότητα, εφόσον επιθυμούσε, να στηριχθεί στην Εγκύκλιο για τον υπολογισμό των, κατά την εκτίμησή του, δαπανών εμμέσου κόστους του έργου (ΕΑΔΗΣΥ 729/2022), όπως και έπραξε, αλλά, ενόψει της μη δεσμευτικότητας της Εγκυκλίου, αυτός δεν ήταν υποχρεωμένος να παραθέσει συμπληρωμένο των πίνακα των ενδεικτικών δαπανών εμμέσου κόστους και των προτεινόμενων συντελεστών που ενσωματώνεται στην Εγκύκλιο, ενώ ουδόλως αποκλειόταν η εκ μέρους

του επίκληση και απόδειξη της συνδρομής για την επιχείρησή της ειδικών συνθηκών αναφορικά με τις επίμαχες δαπάνες εν όψει των οποίων η δαπάνη εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου είναι μικρότερη (ή και μεγαλύτερη) από αυτή που θα προέκυπτε από την εφαρμογή των συντελεστών της Εγκυκλίου. Ωστόσο, δεδομένου ότι α) ο παρεμβαίνων έχει δηλώσει μηδενικό κόστος για συγκεκριμένες δαπάνες χωρίς επίκληση ειδικών συνθηκών, β) η προσφεύγουσα προβάλλει συγκεκριμένες αιτιάσεις επί των δαπανών αυτών σύμφωνα με τα ανωτέρω, και γ) η αναθέτουσα αρχή δεν εισφέρει επ' αυτών αιτιολογία, ούτε με την προσβαλλόμενη απόφαση αλλά ούτε και με τις απόψεις της, ο υπόψη λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος και η υπόθεση να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να αιτηθεί διευκρινίσεις στο πλαίσιο του ανοιγέντος διαλόγου. Τούτο καθώς η ΕΑΔΗΣΥ ως προελέχθη δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή πρωτογενώς στην κρίση της.

26. Επειδή, τέλος, με τον δέκατο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η αιτιολόγηση του παρεμβαίνοντος παραβιάζει την προβλεπόμενη στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016 διαδικασία διότι ερείδεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της σε οικονομική προσφορά της θυγατρικής εταιρείας του παρεμβαίνοντος «... Α.Ε.». Ο υπόψη λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και τούτο διότι στα άνω άρθρα του ν. 4412/2016 προβλέπεται η δυνατότητα του οικονομικού φορέα να αιτιολογεί την προσφορά του αναφέροντας – ενδεικτικά και όχι περιοριστικά – τους λόγους που καθιστούν την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου ιδιαιτέρως ευνοϊκή, προσκομίζοντας μεταξύ άλλων οικονομικές προσφορές προμηθευτών των υλικών. Εν προκειμένω, δεν δύναται να θεωρηθεί βασίμως ότι η προσκόμιση οικονομικής προσφοράς για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών από την θυγατρική εταιρεία του παρεμβαίνοντος συνιστά καταστρατήγηση των διατάξεων του νόμου, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

27. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, σύμφωνα με το σκεπτικό και να απορριφθεί η παρέμβαση. Η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί ως πλημμελώς αιτιολογημένη, ως προς τα σημεία που αναφέρονται στο σκεπτικό και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να χορηγηθούν ελλείποντα

στοιχεία και να αξιολογηθεί ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού των επίμαχων κονδυλίων στην προσβαλλόμενη προσφορά του παρεμβαίνοντος.

28. Επειδή σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης πρέπει να επιστραφεί το παράβολο της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή, κατά το σκεπτικό.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη με αριθμό .../2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής κατά το μέρος που, ως προς τις αναφερόμενες στο σκεπτικό τιμές και εργασίες, έγιναν δεκτές χωρίς ειδική αξιολογική κρίση και αιτιολογία οι εξηγήσεις και η οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος.

Αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή για τις οφειλόμενες ενέργειες σύμφωνα με το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2023 και εκδόθηκε την 1 Φεβρουαρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ